

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Затверджую:

Т.в.о. декана
юридичного факультету
Талія МОСКАЛЮК
« 31.08.2023 р.

Затверджую:

В.о. професора з
науково-педагогічної роботи
Виктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31.08.2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Порівняльне цивільне право»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 29 Міжнародні відносини

Спеціальність - 293 Міжнародне право

Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Кафедра міжнародного права та міграційної політики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	Разом	Екзамен/Залік
Денна	2	3	28	28	3	8	53	120	Залік

31.08.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 293 Міжнародне право (затверджена Вченою Радою ЗУНУ, протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала доктор філософії (право), доцент, доцент кафедри міжнародного права та міграційної політики Ганна ПОПЕРЕЧНА

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та міграційної політики, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Ярина ЖУКОРСЬКА

Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 293 Міжнародне право, протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова ГЗС

Ярина ЖУКОРСЬКА

Гарант ОП

Людмила САВАНЕЦЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

1. Опис дисципліни «Порівняльне цивільне право»

Дисципліна «Порівняльне цивільне право»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань - 29 «Міжнародні відносини»	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність - 293 «Міжнародне право»	Рік підготовки –2 Семестр– 3
Кількість змістових модулів –2	Освітньо-професійна програма – Міжнародне право	Лекції - 28 год. Практичні заняття – 28 год.
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота – 53 год. Тренінг та КППЗ – 8 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

2.1. Мета вивчення дисципліни:

Метою дисципліни «Порівняльне цивільне право» є глибоке та ґрунтовне вивченням студентами особливостей правового регулювання цивільних відносин у різних системах права.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- засвоїти та вільно оперувати спеціальною правовою термінологією у галузі цивільного права різних країн;
- знати основні положення актів цивільного законодавства різних країн;
- знати практику застосування цивільного законодавства.
- засвоєння студентами основних понять цивільного права різних країн;
- створення наукових передумов здійснення студентами власного критичного аналізу цивільних відносин;
- виявлення місця і значення порівняльного цивільного права в системі юридичних наук;
- критичний аналіз взаємодії теорії та практики.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК 1. Здатність критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття міжнародного, європейського права, порівняльного правознавства, враховувати темпоральний чинник та прогнозувати основні напрямки розвитку правових систем.

СК 2. Здатність формувати судження у сфері міжнародного, європейського, національного права, порівняльного правознавства, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК 4. Здатність тлумачити і застосовувати право Європейського Союзу, брати участь у гармонізації законодавства України з правом ЄС, забезпечувати правове супроводження європейської та євроатлантичної інтеграції України.

СК 5. Здатність аналізувати зміст національних правових норм, інститутів і галузей права у порівняльно-правовому контексті.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне цивільне право» здійснюється на основі здобутих студентами знань з навчальних дисциплін «Інформаційні технології в праві», «Теорія держави і права», «Історія держави та права зарубіжних країн та римське право», «Правові системи сучасності», «Порівняльне конституційне право», що зумовлює більш ґрунтовне дослідження основних категорій і змісту регулювання приватних відносин.

2.5. Результати навчання

РН 5. Здійснювати порівняльний аналіз правових систем, оцінювати і аргументувати їхні недоліки та переваги, знаходити і тлумачити релевантне іноземне законодавство, надавати консультації щодо його змісту і практики застосування, оцінювати та мінімізувати ризики юридично значущих дій з урахуванням множинності правових систем і юрисдикцій.

РН 7. Використовувати практику Європейського суду з прав людини, інших міжнародних судових та арбітражних органів, теоретичні знання з міжнародного і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних цілях.

РН 15. Формулювати висновки, розробляти рекомендації, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання проблем у сфері правотворчої, правоінтерпретаційної та правозастосовної діяльності.

РН 16. Знати сучасні наукові досягнення у сфері міжнародного та національного права, мати навички науково-дослідної роботи, інтерпретувати результати наукових досліджень та враховувати їх у практичній професійній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Змістовий модуль № 1.

Тема 1. Поняття сутність порівняльного цивільного права

Поняття та завдання курсу. Цивільне право як галузь приватного права. Практична необхідність вивчення цивільного права України та зарубіжних країн. Приватне право та цивільне право.

Причини виникнення цивільного права. Основні принципи та тенденції розвитку цивільного права. Поняття цивільно-правової системи (сім'ї). Основні складові цивільно-правової системи. Основні цивільно-правові системи сучасного світу. Місце цивільного права України серед цивільно-правових систем сучасності. Тенденції розвитку сучасних цивільно-правових систем.

Тема 2. Поняття та види джерел цивільного права: порівняльний аналіз

Поняття джерел цивільного права зарубіжних країн. Закони. Адміністративні акти. Судовий прецедент. Судова практика. Звичаї та звичаєвості. Співвідношення різних джерел права в країнах континентальної Європи та в країнах англо-американської системи права. Уніфікація норм цивільного права зарубіжних країн: поняття, види, способи.

Види джерел права ЄС, правила їх застосування. Загальна характеристика окремих джерел, що мають особливо важливе значення для регулювання цивільних відносин:

директиви, регламенти. Загальна характеристика академічних проєктів, створених у рамках підготовки Європейського цивільного кодексу. Можливі способи їх використання.

Загальна характеристика джерел права Англії, що регулюють цивільні відносини. Роль парламентських актів та делегованого законодавства у регулюванні цивільних відносин. Поняття прецеденту у англійському праві. Особливості правової системи США як федеративної держави. Система джерел права США та штатів. Уніфікація та гармонізація права штатів США. Поняття уніфікованого закону. Уніфікований торговий кодекс США.

Тема 3. Цивільні правовідносини: порівняльний аспект

Поняття цивільних правовідносин. Виникнення цивільних правовідносин на основі законодавства та інших юридичних регуляторів: цивільного договору, установчого документу юридичної особи, звичаю, міжнародного договору, судового прецеденту. Мета цивільно-правового регулювання. Особливості, притаманні цивільним правовідносинам. Суб'єкти цивільно-правових відносин. Види об'єктів цивільно-правових відносин. Суб'єктивне цивільне право. Елементи змісту суб'єктивного цивільного права. Види суб'єктивних цивільних обов'язків. Види цивільних правовідносин. Структура цивільних правовідносин. Підстави їх виникнення, зміни і припинення. Поняття та особливості юридичних фактів як підстав виникнення цивільних прав. Види юридичних фактів. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.

Тема 4. Фізичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз

Поняття фізичної особи в цивільному праві України та зарубіжних країн. Джерела цивільно-правового статусу фізичних осіб в зарубіжних правових системах. Поняття правоздатності в доктрині цивільного права та законодавстві зарубіжних країн. Основні принципи цивільної правоздатності фізичної особи у праві зарубіжних країн. Позбавлення правоздатності. Правоздатність дитини, яка ще не народилася. Припинення правоздатності фізичної особи. Поняття і зміст дієздатності в різних цивільно-правових системах. Дієздатність осіб при укладенні угод в цивільному праві зарубіжних країн. Види та наслідки угод, укладених з порушенням вимог до дієздатності осіб.

Тема 5. Юридичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз

Поняття та ознаки юридичної особи в різних цивільно-правових системах. Теорії юридичної особи в доктрині цивільного права зарубіжних країн. Теорія фікції юридичної особи. Теорія реальності юридичної особи. Види юридичних осіб в різних цивільно-правових системах світу. Способи утворення юридичних осіб в зарубіжних цивільно-правових системах.

Тема 6. Поняття представництва у цивільному праві зарубіжних країн: порівняльний аналіз

Поняття представництва в цивільному праві зарубіжних країн. Пряме та законне представництво в країнах континентальної Європи. (Франція, Німеччина). Торгове представництво та посередництво в континентальній цивільно-правовій системі. Представництво службовців торгового товариства (прокура, торгове повноваження, комівоаяжерство). Самостійні торгові представники (торгові агенти) в зарубіжних правових системах.

Представництво в англо-американській системі права (агент, консигнаційний агент, агент-делькредере, брокер, агент з виключними правами, комісійний експортний дім, аукціоніст).

Змістовий модуль № 2.

Тема 7. Об'єкти цивільного права

Загальне поняття про об'єкти цивільних прав. Види об'єктів цивільного права. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільного права. Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей. Інші об'єкти цивільних прав. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Характеристика окремих видів цінних паперів.

Тема 8. Здійснення і захист цивільних прав

Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків юридичних обов'язків. Зловживання суб'єктивним цивільним правом. Обмеження цивільних прав. Стимули у цивільному праві. Охорона та захист цивільних прав. Способи захисту цивільних прав. Порядок захисту цивільних прав.

Тема 9. Позовна давність в різних цивільно-правових системах

Поняття позовної давності та значення її застосування. Загальна характеристика джерел правового регулювання позовної давності. Віднесення позовної давності до матеріального та процесуального права в різних країнах. Основні умови застосування позовної давності за законодавством України, Франції, Німеччини, Великобританії та інших зарубіжних країн. Загальні строки позовної давності. Спеціальні строки позовної давності.

Тема 10. Речове право в різних цивільно-правових системах

Поняття та види речових прав у зарубіжних цивільно-правових системах. Абсолютний характер речових прав. Право слідування та право переваги в речових правах. Об'єкти речових прав в цивільному праві зарубіжних країн. Класифікація об'єктів речового права.

Поняття та зміст права власності в зарубіжних правових системах. Права на чужі речі: поняття та види. Приватноправові сервітути в зарубіжних національних правових системах. Довірча власність (траст) в цивільному праві Англії та США. Юридичні конструкції трасту. Права та обов'язки учасників довірчої власності.

Тема 11. Фідуціарна власність у цивільному праві Англії та США

Становлення інституту довірчої власності. Зміст фідуціарної власності. Шляхи виникнення довірчої власності. Об'єкт довірчої власності. Права та обов'язки довірчого власника. Специфіка інституту довірчої власності. Правила відносин довірчого власника із засновниками траста. Міжнародно-правове регулювання відносин, пов'язаних з довіреною власністю.

Тема 12. Володіння в різних цивільно-правових системах

Поняття володіння майна. Інститут володіння у французькому праві. Регулювання інституту володіння у праві Німеччини.

Мета надання правової охорони володінню. Умови надання охорони фактичному володінню. Юридико-технічні засоби здійснення охорони володіння. Категорії володіння. Фактичне володіння. Юридичне володіння. Право на володіння. Протиставлене володіння. Правові способи захисту володіння.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

	<i>Кількість годин</i>					
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						

Тема 1. Поняття сутність порівняльного цивільного права	2	2	4	1	4	Поточне опитування, кейси
Тема 2. Поняття та види джерел цивільного права: порівняльний аналіз	4	4	4			
Тема 3. Цивільні правовідносини: порівняльний аспект	2	2	4			
Тема 4. Фізичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз	2	2	4			
Тема 5. Юридичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз	2	2	4			
Тема 6. Поняття представництва у цивільному праві зарубіжних країн: порівняльний аналіз	2	2	4			
Змістовий модуль 2.						
Тема 7. Об'єкти цивільного права	2	2	4	2	4	Поточне опитування, кейси
Тема 8. Здійснення і захист цивільних прав	2	2	5			
Тема 9. Позовна давність в різних цивільно-правових системах	2	2	5			
Тема 10. Речове право в різних цивільно-правових системах	4	4	5			
Тема 11. Фидуціарна власність у	2	2	5			

цивільному праві Англії та США						
Тема 12. Володіння в різних цивільно- правових системах	2	2	5			
Разом	28	28	53	3	8	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Практичне заняття №1.

Тема: Поняття сутність порівняльного цивільного права

Мета: Ознайомлення з порівняльним цивільним правом

Питання для обговорення:

1. Цивільне право як галузь приватного права.
2. Приватне право та цивільне право.
3. Причини виникнення цивільного права.
4. Основні принципи та тенденції розвитку цивільного права.
5. Поняття цивільно-правової системи (сім'ї).
6. Основні складові цивільно-правової системи.
7. Основні цивільно-правові системи сучасного світу.
8. Місце цивільного права України серед цивільно-правових систем сучасності.

Практичне заняття № 2-3.

Тема: Поняття та види джерел цивільного права: порівняльний аналіз

Мета: Вивчити види джерел цивільного права в різних країнах світу

Питання для обговорення:

1. Поняття джерел цивільного права зарубіжних країн.
2. Співвідношення різних джерел права в країнах континентальної Європи та в країнах англо-американської системи права.
3. Уніфікація норм цивільного права зарубіжних країн: поняття, види, способи.
4. Види джерел права ЄС, правила їх застосування. Загальна характеристика окремих джерел, що мають особливо важливе значення для регулювання цивільних відносин: директиви, регламенти.
5. Загальна характеристика академічних проектів, створених у рамках підготовки Європейського цивільного кодексу. Можливі способи їх використання.
6. Загальна характеристика джерел права Англії, що регулюють цивільні відносини.
7. Роль парламентських актів та делегованого законодавства у регулюванні цивільних відносин. Поняття прецеденту у англійському праві.
8. Система джерел права США та штатів. Уніфікація та гармонізація права штатів США. Поняття уніфікованого закону. Уніфікований торговий кодекс США.

Практичне заняття № 4.

Тема: Цивільні правовідносини: порівняльний аспект

Мета: Охарактеризувати поняття та види цивільних правовідносин.

Питання для обговорення:

1. Поняття цивільних правовідносин.
2. Виникнення цивільних правовідносин на основі законодавства та інших юридичних регуляторів: цивільного договору, установчого документу юридичної особи, звичаю, міжнародного договору, судового прецеденту.
3. Види об'єктів цивільно-правових відносин. Суб'єктивне цивільне право.
4. Елементи змісту суб'єктивного цивільного права.
5. Види суб'єктивних цивільних обов'язків.
6. Види цивільних правовідносин. Структура цивільних правовідносин. Підстави їх виникнення, зміни і припинення.
7. Поняття та особливості юридичних фактів як підстав виникнення цивільних прав. Види юридичних фактів. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.

Практичне заняття № 5.**Тема: Фізичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз****Мета: Порівняти правовий статус фізичних осіб в цивільному праві різних країн****Питання для обговорення:**

1. Поняття фізичної особи в цивільному праві України та зарубіжних країн.
2. Джерела цивільно-правового статусу фізичних осіб в зарубіжних правових системах.
3. Поняття правоздатності в доктрині цивільного права та законодавстві зарубіжних країн.
4. Основні принципи цивільної правоздатності фізичної особи у праві зарубіжних країн.
5. Позбавлення правоздатності. Правоздатність дитини, яка ще не народилася.
6. Припинення правоздатності фізичної особи.
7. Поняття і зміст дієздатності в різних цивільно-правових системах.
8. Дієздатність осіб при укладенні угод в цивільному праві зарубіжних країн.
9. Види та наслідки угод, укладених з порушенням вимог до дієздатності осіб.

Практичне заняття № 6.**Тема: Юридичні особи в цивільному праві: порівняльний аналіз****Мета: Охарактеризувати поняття юридичної особи в цивільному праві різних країн****Питання для обговорення:**

1. Поняття та ознаки юридичної особи в різних цивільно-правових системах.
2. Теорії юридичної особи в доктрині цивільного права зарубіжних країн. Теорія фікції юридичної особи. Теорія реальності юридичної особи.
3. Види юридичних осіб в різних цивільно-правових системах світу. Способи утворення юридичних осіб в зарубіжних цивільно-правових системах.

Практичне заняття № 7.**Тема: Поняття представництва у цивільному праві зарубіжних країн: порівняльний аналіз****Мета: Охарактеризувати представництва у цивільному праві зарубіжних країн****Питання для обговорення:**

1. Поняття представництва в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Пряме та законне представництво в країнах континентальної Європи (Франція, Німеччина).
3. Торгове представництво та посередництво в континентальній цивільно-правовій системі.
4. Представництво службовців торгового товариства (прокура, торгове повноваження, комівожерство). Самостійні торгові представники (торгові агенти) в зарубіжних правових системах.

5. Представництво в англо-американській системі права (агент, консигнаційний агент, агент-делькредере, брокер, агент з виключними правами, комісійний експортний дім, аукціоніст).

Змістовий модуль 2

Практичне заняття № 8.

Тема: Об'єкти цивільного права

Мета: Охарактеризувати об'єкти цивільного права

Питання для обговорення:

1. Загальне поняття про об'єкти цивільних прав.
2. Види об'єктів цивільного права.
3. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільного права.
4. Речі як об'єкти цивільних прав.
5. Класифікація речей.
6. Інші об'єкти цивільних прав.
7. Цінні папери як об'єкти цивільних прав
8. Характеристика окремих видів цінних паперів.

Практичне заняття № 9.

Тема: Здійснення і захист цивільних прав

Мета: Знати межі здійснення та захисту цивільних прав

Питання для обговорення:

1. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків юридичних обов'язків.
2. Зловживання суб'єктивним цивільним правом.
3. Обмеження цивільних прав.
4. Стимули у цивільному праві.
5. Охорона та захист цивільних прав.
6. Способи захисту цивільних прав.
7. Порядок захисту цивільних прав.

Практичне заняття № 10.

Тема: Позовна давність в різних цивільно-правових системах

Мета: Охарактеризувати позовну давність в різних цивільно-правових системах

Питання для обговорення:

1. Поняття позовної давності та значення її застосування.
2. Загальна характеристика джерел правового регулювання позовної давності.
3. Віднесення позовної давності до матеріального та процесуального права в різних країнах.
4. Основні умови застосування позовної давності за законодавством України, Франції, Німеччини, Великобританії та інших зарубіжних країн.
5. Загальні строки позовної давності. Спеціальні строки позовної давності.

Практичне заняття №11-12.

Тема: Речове право в різних цивільно-правових системах

Мета: Охарактеризувати речове право в різних цивільно-правових системах

Питання для обговорення:

1. Поняття та види речових прав у зарубіжних цивільно-правових системах.

2. Абсолютний характер речових прав.
3. Право слідування та право переваги в речових правах. Об'єкти речових прав в цивільному праві зарубіжних країн. Класифікація об'єктів речового права.
4. Поняття та зміст права власності в зарубіжних правових системах. Права на чужі речі: поняття та види.
5. Приватноправові сервітути в зарубіжних національних правових системах. Довірча власність (траст) в цивільному праві Англії та США. Юридичні конструкції трасту. Права та обов'язки учасників довірчої власності.

Практичне заняття № 13.

Тема: Фідуціарна власність у цивільному праві Англії та США

Мета: Ознайомити з фідуціарною власністю в цивільному праві Англії та США

Питання для обговорення:

1. Становлення інституту довірчої власності.
2. Зміст фідуціарної власності. Шляхи виникнення довірчої власності. Об'єкт довірчої власності. Права та обов'язки довірчого власника.
3. Специфіка інституту довірчої власності. Правила відносин довірчого власника із засновниками траста. Міжнародно-правове регулювання відносин, пов'язаних з довіреною власністю.

Практичне заняття № 14.

Тема: Володіння в різних цивільно-правових системах

Мета: Ознайомити з інститутом володіння в різних цивільно-правових системах

Питання для обговорення:

1. Поняття володіння майна. Інститут володіння у французькому праві.
2. Регулювання інституту володіння у праві Німеччини.
3. Мета надання правової охорони володінню.
4. Умови надання охорони фактичному володінню.
5. Юридико-технічні засоби здійснення охорони володіння. Категорії володіння. Фактичне володіння. Юридичне володіння. Право на володіння. Протиставлене володіння. Правові способи захисту володіння.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) — форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПЗ виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів, це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Пропоновані теоретичні питання КПЗ:

- Види юридичних осіб та інші форми здійснення підприємництва англо-американській цивільно-правовій системі
- Види юридичних осіб у континентальній цивільно-правовій системі
- Германське цивільне уложення (ГЦУ) 1900 р.: загальна характеристика. Германське торгове уложення (ГТУ) 1900 р.: загальна характеристика.
- Емансипація неповнолітніх в континентальній системі права.
- Загальна і спеціальна правоздатність юридичної особи в цивільному праві Німеччини.
- Загальна характеристика Французького торгового кодексу (1807 р.)

- Загальне право і право справедливості в Англії
- Загальні риси цивільно-правових систем: традиційної, мусульманської, центральноєвропейської, східноєвропейської.
- Командитні товариства в країнах континентальної Європи.
- Корпорації в США.
- Корпорації в праві Англії.
- Корпорації з обмеженою відповідальністю в Англії та США.
- Органи товариства з обмеженою відповідальністю в праві зарубіжних країн.
- Основні положення про акціонерні товариства в законодавстві зарубіжних цивільно-правових систем.
- Повне товариство в різних зарубіжних цивільно-правових системах..
- Поняття та особливості дієздатності фізичної особи у праві Англії та США.
- Прецедентне та статутне право Англії.
- Приватна компанія в цивільному праві Англії.
- Спілки та установи в цивільному праві Німеччини.
- Товариства та асоціації Франції.
- Товариство з обмеженою відповідальністю в праві зарубіжних країн.
- Уніфікований торговий кодекс США
- Французький цивільний кодекс (ФЦК)1804 р. (Кодекс Наполеона): загальна характеристика.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Самостійна робота, як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача, передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Організація самостійної роботи вимагає особливої уваги, тому що частина питань кожної теми виноситься на самостійне опрацювання студентами, а матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на екзамен. Самостійна робота забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацьовувати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах з використанням мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

№ п/п	Тематика
1	<ul style="list-style-type: none"> • Відмінність авторського права в континентальній та англо-американській системах права.
2	<ul style="list-style-type: none"> • Відповідальність без вини в зобов'язаннях із заподіяння шкоди в континентальній та англо-американській системах права.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Відповідальність за ризик (небезпеку) в цивільному праві зарубіжних країн.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Захист права власності. Віндикаційний та негаторний позови в романо-германській цивільно-правовій системі.
5	<ul style="list-style-type: none"> • Захист права власності. Загальні позови з правопорушень в англо-американській системі права.
6	<ul style="list-style-type: none"> • Зміст договору в англо-американській цивільно-правовій системі
7	<ul style="list-style-type: none"> • Зміст договору в романо-германській цивільно-правовій системі

8	<ul style="list-style-type: none"> • Інститут особистого представника за заповітом та адміністратора спадкового майна в праві англо-американської системи.
9	<ul style="list-style-type: none"> • Непряма шкода, віддалена шкода та шкода, що виникла за відсутності адекватного причинного зв'язку.
10	<ul style="list-style-type: none"> • Неустойка в праві країн континентальної Європи.
11	<ul style="list-style-type: none"> • Оферта та акцепт у цивільному праві ФРН, Франції, Англії та США
12	<ul style="list-style-type: none"> • Охорона винаходів. Умови патентоспроможності винаходів в різних правових системах.

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Трєнінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

- Особливості визнання особи безвісно відсутньо, оголошення її померлою за законодавством України та зарубіжних країн.
- Організаційно-правові форми юридичних осіб в Україні та країнах романо-германської та англо-американської правової системи: порівняльний аспект.
- Особливості речей як об'єкта цивільного права. Поняття речі у законодавстві України та зарубіжних країн.
- Умови дійсності правочинів в Україні та зарубіжних країнах.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

Методи оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Порівняльне цивільне право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ;

- підсумковий залік;;
- інше.

В процесі вивчення дисципліни «Порівняльне цивільне право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Порівняльне цивільне право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100%
1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів - 30 балів) 2. Письмова робота - 70 балів	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів - 30 балів) 2. Письмова робота - 70 балів	1. Написання та захист КПЗ - 80 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу - 20 балів	100

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)
------	--	--

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Фліпчарт	1-12
2.	Ноутбук	1-12
3.	Проектор	1-12
4.	Smart-TV	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аванесян Г. М. Басенко Р. О. Цивільне право України (Загальна частина): навчально-методичний посібник. Полтава: ПШП, 2020. 199 с.
2. Гайдулін О. О. Правова природа європейського приватного права через призму європеїзації цивільного права України. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*. 2022. С. 134–138.
3. Майданик Р.А. Речове право : підручник. Київ: Алерта, 2019. 1102 с.
4. Романюк Я.М. Речові права та чуже майно. *Речове право: пріоритети та перспективи : матеріали Київських правових читань*. Київ, 22 березня 2019 року / Р.А. Майданик, Я.М. Романюк та ін. ; відп. ред. Р.А. Майданик. Київ : Алерта, 2019. 266 с.
5. Майданик, Р. А. Переосмислення загальної частини речового права в умовах європеїзації та рекодифікації. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №6. С.39–54.
6. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник. За загальною редакцією Сліпченка С.О. Харків. 2022. 332с.
7. Харченко Г. Г. Речове право в Україні: пріоритетні напрями вдосконалення. *Проблеми цивільного права та процесу*. 2019. С. 101-104.
8. Грущинська, Н. Характеристика нерухомого майна як об'єкта цивільного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. (2). С. 23-30.
9. Омельчук, О. С. Перешкоди в реалізації цивільних прав в умовах воєнного стану та шляхи пошуку компромісу публічних та приватних інтересів. *Часопис цивілістики*. 2022. (45). С. 18-22.
10. Логойда, В. М. Криптовалюти як об'єкт цивільних прав: порівняльно-правовий аналіз: дис. ... д-ра філ. Право / Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», Ужгород, 2022.
11. Кузнєцова, Н. С. Цивілістична наука як підґрунтя для розвитку та вдосконалення цивільного законодавства України. *Проблеми цивільного права та процесу: тези доповідей наук.-практ. Конф., присвяч. Світлій пам'яті ОА Пушкіна, Харків 2019*. Vol. 29, С. 51-53.
12. Стефанишин, Н. М., Схаб-Бучинська, Т. Я. Штучний інтелект в системі об'єктів цивільних прав. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. С.126–130.
13. Кіріяк, О. В., Пацурківський, Ю. П., Гудима-Підвербецька, М. М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с
14. Беешу С. Правова природа володіння. *Право України*. 2019. 2. С.196-206.

15. Бережняк Н.В. Зміст зобов'язань із набуття, збереження майна без достатньої правової підстави за Цивільним кодексом України: проблемні питання. *Часопис Київського університету права*. 2019. 3 С. 177-180.
16. Дзера О. Принципи інституту права власності вимагають додаткових законодавчих гарантій. *Право України*. 2019. 1. С. 75-92.
17. Довгерт А. Рекодифікація Цивільного кодексу України: основні чинники і передумови для старту. *Право України*. 2019.1. С. 27-41.
18. Калаур І., Стахира Г. Відповідальність сторін за порушення договірних зобов'язань із постачання цифрового контенту. *Право України*. 2019. 2. С. 77-90.
19. Коструба А., Хоменко М. Генеза вчення про юридичні факти у науці цивільного права. *Право України*. 2019. 1. С. 167-185
20. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-т. за заг. ред. О. В. Дзери. Т. 1. К.: Юрінком Інтер, 2019. 752 с.
21. Сліпченко С., Жорнокуй Ю. Особисті немайнові права у національній доктрині цивільного права *Право України*. 2019. 1. С. 105-119.
22. Соснін О. В. Розуміння інформації в структурі юридичної науки. *Юридична Україна*. 2019. № 8 (200). С. 17-28.
23. Софіюк Т.О. Стан законодавства та система управління авторськими та суміжними правами в Україні на сучасному етапі. *Часопис Київського університету права*. № 3. 2019. С. 192-197.
24. Спасибо-Фатєєва І. Про майнову відповідальність юридичних осіб за зобов'язаннями держави. *Право України*. № 1. 2019. С. 204-216.
25. Стефанчук Р. Методика компенсації моральної шкоди: Unus Passus ad Creationem. *Право України*. 2019. № 1. С. 237-255.
26. Стройко І.А. Адаптація законодавства України до новел законодавства Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав в Інтернет-середовищі. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 205-211.
27. Федорченко Н. Договірні зобов'язання з надання послуг у вітчизняному праві: розвиток та перспективи. *Право України*. 2019. № 2. С. 44-59.
28. Форсюк В. Принцип транспарентності через призму національного та міжнародного законодавства *Юридична Україна*. 2019. № 4 (196) С. 78-81.
29. Харитонов Є., Харитонова О. Цивілістичні категорії доби інформаційного суспільства у національній доктрині приватного права: правовідносини. *Право України*. 2019. № 1. С. 136-153.
30. Шемета Т.М. Переважне право учасника товариства на придбання частки іншого учасника. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 1. С. 163-168.
31. Щербина В. С. Особливості правового режиму державного майна, закріпленого за закладами освіти, культурними та медичними закладами державної форми власності. *Юридична Україна*. 2019. № 7 (199). С. 12-20.
32. Щодо обов'язку повідомляти особисті дані для забезпечення ефективного захисту авторських прав у межах цивільного провадження : Правові позиції Суду Європейського Союзу. *Право України*. 2019. 6. С. 203-205.
33. Якубівський І. Компенсація за порушення майнових прав інтелектуальної власності: проблеми теорії та практики. *Право України*. 2019. 6. С. 256-269. 37. Яшарова М.М., Паламарчук М.А. Окремі питання правового регулювання авторських прав на пародії, карикатури та попури. *Часопис Київського університету права*. 2019. 3. С. 197-200.

34. Smyth. C. Contract Law: a Comparison of Civil Law and Common Law Jurisdictions. *Business Expert Press*, 2018. 194 p.
35. Merryman John H. The Civil Law Tradition: An Introduction to the Legal System of Europe and Latin America. *Stanford University Press*, 2019. 177 p.
36. Marko L. Contracts as a Tool for Getting-to-yes: a Civil Law Perspective. *Edizione Scientifico Italiano*, 2018. 152 p.
37. Novakovic M. Common Law and Civil Law Today – Convergence and Divergence. *Vernon Press*, 2019. 502 p.
38. Paterson S. The Evolution of Causa in the Contractual Obligations of the Civil Law. *Creative Media Partners*, 2018. 28 p.
39. Грущинська, Н. (2020). Характеристика нерухомого майна як об'єкта цивільного права. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. (2). С.23-30.
40. Коссак, В. М., Ільків, О. В. Речові права на чуже майно в контексті оновлення цивільного законодавства України. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2023. (2). С.85-88.
41. Штефан, О. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав: новації законодавства. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. (2023). 1-2. С. 64-74.
42. Дегтяр, Р. О. Євроінтеграційні реформи України у сфері інтелектуальної власності через виконання угоди про асоціацію між Україною та європейським союзом. *Нове українське право*. 2022. 1. С. 109-112.
43. Некіт, К. Г. Цифрові дані та інформація як об'єкти права власності. *Часопис цивілістики*, 2021. (42). С.38-43.
44. Ільків, О., Андрусів, У. Особливості захисту прав на користування чужим майном: речово-правові та кондикційні способи. *Наукові перспективи*. 2023. 6(36).
45. Schäfer, H. B., Ott, C. *The economic analysis of civil law*. Edward Elgar Publishing. 2022. 648 p.
46. MacKaay, E. *Law and economics for civil law systems*. Edward Elgar Publishing. 2021. 520 p.
47. Mashdurohatun, A., Yuliawan, I., Susilo, A. B., Laksamana, A. W., Mansyur, M. A. The effectiveness of intellectual property rights protection to improve creative economy realization in Semarang district. *Journal of Southwest Jiaotong University*, 2021. 56(2).
48. Dolgoplova, L. M., Us, M. V., & Glotov, S. O. (2020). Relevant issues of property rights protection in Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, 11(4 (50)), P. 1137-1144.
49. Kadi, J., Hochstenbach, C., & Lennartz, C. (2020). Multiple property ownership in times of late homeownership: A new conceptual vocabulary. *International Journal of Housing Policy*, 20(1), P. 6-24.
50. Nugmanovna, M. A. (2022). The place and significance of social and legal control in the legal socialization of the individual in civil society. *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(2), P.21-33.
51. Rusakova, E. P., Frolova, E. E., & Gorbacheva, A. I. (2020). Digital rights as a new object of civil rights: issues of substantive and procedural law. In *Artificial Intelligence: Anthropogenic Nature vs. Social Origin* . Springer International Publishing. P. 665-673
52. Chesterman, S. (2020). Artificial intelligence and the limits of legal personality. *International & Comparative Law Quarterly*, 69(4), 819-844.
53. Novruzova, O. B., Pronina, Y. O., Shergunova, E. A., & Gorevoy, E. D. (2020). The contract of power supply during the era of the digital law: civil bases. In *Scientific and Technical Revolution: Yesterday, Today and Tomorrow* . Springer International Publishing. P. 553-560

54. Savanets L., Baran A., Podkovenko T., Poperechna H., Dyka O. Breach of obligations under agreements for the purchase and sale of goods and supply of digital content in the law of the European Union and Ukraine. *Revista Cuestiones Políticas*, Volumen 41, Número 79. 2023. S.156–171. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4179.11>
55. Стахира Г. М., Саванець Л. М. Концепція договору постачання цифрового контенту в умовах адаптації договірної права України до *acquis communitare* ЄС. *Форум Права*. 2020. 61(2). С. 56–64. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3702455>
56. Poperechna H. Muzyka A., Cherniak O., Lytvyn N., Artemenko O, Shevchenko D. Cosmetology Services in Ukraine: Problems of Legal Regulation. *Journal of Forensic Science and Medicine | Published by Wolters Kluwer - Medkno*. V.9.Iss.2. 2023. P.137-143 (web of science) DOI: 10.4103/jfsm.jfsm_62_22

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Назва ресурсу або організації	Мова ресурсу	Електронна адреса
Веб-сайти наукових установ		
Міжнародна асоціація юридичних наук (МАЮН)/ International Association of Legal Science	Англ., фр.	http://aisj-ials.org
Міжнародна академія порівняльного права / International Academy of Comparative law	Англ.	http://www.iuscomparatum.org
Центр європейського та порівняльного права	Укр.	http://clc.org.ua
Правові системи країн світу: дослідницька група JuriGlobe (Університет Оттави)	Рос., англ., фр., ісп., кит., араб.	http://www.juriglobe.ca
Американське товариство порівняльного права / American Society of Comparative Law	Англ.	http://www.comparativelaw.org
Британський інститут міжнародного і	Англ.	http://www.biicl.org

порівняльного права / The British Institute of International and Comparative Law		
Інститут інтелектуальної власності, конкурентного і податкового права імені Макса Планка / Max-Planck-Institut für Geistiges Eigentum, Wettbewerbs- und Steuerrecht / Max Planck Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law	Нім., англ.	http://www.ip.mpg.de
Електронні журнали		
Американський журнал порівняльного права / American Journal of Comparative Law	Англ.	http://comparativelaw.metapress.com
Азіатський журнал порівняльного права / Asian Journal of Comparative Law	Англ.	http://www.bepress.com/asjcl
Електронний журнал порівняльного права / Electronic Journal of Comparative Law	Англ.	http://www.ejcl.org